

Ломакіна Л.В.

Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”, Україна

Професійно-орієнтоване навчання іноземної мови у вищому технічному навчальному закладі

Міжнародні ділові контакти, комп'ютерні мережі, супутникове телебачення надали великі можливості спілкування із зарубіжними колегами, у зв'язку з чим зростає потреба у фахівцях зі знанням іноземної мови. Тому володіння іноземною мовою стає обов'язковим компонентом професійної підготовки сучасного фахівця, а навчання іноземної мови в немовному вузі носить професійно-спрямований і комунікативно-орієнтований характер.

Раніше навчання іноземної мови в немовному вузі традиційно було орієнтоване на читання, розуміння і переклад спеціальних текстів. Тепер необхідно думати про переміщення акценту в навчанні на розвиток навичок мовного спілкування на професійні теми і ведення наукових дискусій, тим більше що робота над ними не заважає розвитку навичок, умінь і знань, так як на них базується.

Іноземна мова стає не тільки інструментом формування знань, але, перш за все, засобом спілкування, у тому числі і професійного, а відповідно і показником професійної компетентності. Навчання іноземної мови є складовою частиною процесу формування фахівця з вищою освітою.

Навчання у вузі має забезпечити для цього міцний фундамент з основних знань, умінь і навичок в іншомовній комунікативній діяльності та навчити прийомам і способам самостійної роботи з іноземною мовою після закінчення вузу. Професійно-орієнтоване навчання іноземній мові визнається в даний час пріоритетним напрямком в оновленні освіти. З'явилася нагальна необхідність по-новому поглянути на процес навчання взагалі і на навчання іноземної мови зокрема. Іншомовне спілкування стає істотним компонентом професійної діяльності фахівців, а роль дисципліни «Іноземна мова» в немовних вузах значно зростає в їх професійній діяльності.

Аналіз педагогічних і науково методичних джерел показав, що існує незліченна кількість методичних напрямків і технологій навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів. На цей час ставиться завдання не тільки оволодіння навичками спілкування іноземною мовою, а й набуття спеціальних знань за обраною спеціальністю.

Мотивацією при оволодінні іноземною мовою насамперед служить професійна потреба студента, який готується стати висококваліфікованим фахівцем зі знанням іноземної мови. Тому однією з головних особливостей іноземної мови для немовних спеціальностей повинен бути професійно-орієнтований характер, відображений у навчальній меті і змісті навчання.

Мета професійно-орієнтованого навчання іноземної мови в університеті - наділити студента мовною компетенцією, що дозволяє професійно спілкуватися в усіх ситуаціях, де таке спілкування необхідно. Зміст професійно-орієнтованого навчання визначається даною цільовою установкою.

Навчання іноземної мови за фахом означає: накопичення спеціальної термінології, на базі володіння загальномовними лексико-граматичними компонентами; активне освоєння тих граматичних (синтаксичних) особливостей, які характеризують науковий стиль мовлення, з урахуванням особливостей мови саме тієї спеціальності, яку студенти вивчають; навчання студентів принципам структурування наукового висловлювання, як письмового, так і усного (прийомам коментування, аналізу, синтезу, аргументування і дискусії). Саме тут особливого значення набувають вправи на розуміння заголовків (всіх видів), на вичленення ключових слів, на розпізнавання дефініцій, на встановлення ролі конекторів.

Студенти повинні набути навичок роботи з джерелами інформації - визначення основної думки тексту, логічної основи висловлювання, отримання різних видів інформації, володіння прийомами компресії тексту і, звичайно, вміти активізувати ці навички в усному висловлюванні.

Вивчення іноземної мови має бути не самоціллю, а засобом досягнення мети підвищення рівня освіченості, ерудиції в рамках своєї вузької

спеціальності. Врахування специфіки профілюючих спеціальностей повинно проводитися за наступними напрямками: робота над спеціальними текстами, вивчення спеціальних тем для розвитку усного мовлення, вивчення словника-мінімуму за відповідною спеціальністю, створення викладачами посібників для активізації граматичного та лексичного матеріалу.

Основою курсу іноземної мови при професійно-орієнтованому навчанні стають автентичні тексти, сформовані за тематичним принципом. Їх супроводжує система вправ, що спрямована на розвиток необхідних для цього навичок і вмінь. Вправи лексико-граматичного характеру (на словотворення, запозичення, характерні для мови спеціальності синтаксичні та граматичні конструкції, знаходження синонімів, антонімів, термінологічних еквівалентів і т.інш.) спрямовані на накопичення спеціальної лексики. Вправи на рівні тексту (вичленення основної думки ключових слів, конекторів, різні види читання і т.інш.) підводять студентів до формування змістовного висловлювання в усній або письмовій мові (від підготовленого висловлювання до непідготовленого). Вправи зі структурування інформації формують навички самостійної наукової роботи з джерелами інформації на основі певних правил і критеріїв. Через них же студенти набувають навиків коментування, аргументування, ведення дискусії і т.інш.

Якщо ми хочемо допомогти нашим студентам бути повноправними членами міжнародного наукового співтовариства, ми зобов'язані наділити їх усім лінгвістичним інструментарієм, який дозволив би нашим фахівцям спілкуватися із зарубіжними колегами на рівних. Крім того, навчаючи, ми створюємо необхідну для успішного навчання мотивацію. Студенти повинні бути переконаними, що те, чому їх навчають, буде необхідно в професійній практичній діяльності, а не просто складає елемент навчального плану.

Література

1. Пассов Е.И. Новая концепция иноязычного образования. // Е.И. Пассов – М., 2000, с.16